

1. Dec. 1845

FACTS

Date:

1. Dec. 1845

Page number:

Dagbog F, side 137-139

TRANSCRIPTION

Rom 1 December 1845.

I Løverdags Morges kjørte jeg med Raffenberg¹, hans Kone², Marstrand³, Nordmanden Voigt og Ravn⁴ ud til Frascati. Vi besteg Høien, hvor det gamle Tusculum laae; det var underligt at see Grunden af en heel By med Amphitheater og Gader, og aldeles henrivende at betragte den deilige Udsigt. Sabinerbjergene viste dem i det skyede Veir saa mageløst deiligt, at vi Alle var i Henrykkelse derover. Vi steg ned gennem Villa Tusculana og saae endnu i Skumringen den smukke Udsigt over Campagnen fra Villa Aldobrandini. Næste Morgen, (igaar Søndag) stode de fleste af os ved Solens Opgang [atter] Oppe ved Villa Tusculana og frydede os ved at see de første Straaler glide hen over Campagnen og belyse det deilige Rom, et Syn, jeg seent vil glemme! Da vi atter vare nede i Byen besteg vi alle 6 Æsler, og rede nu gennem den malerisk beliggende Rocca di Papa, over Sletten som kaldes Hannibals Leir, hvor Fru R: styrtede med sit Æsel, op til Toppen af Monte Cavo, det høieste Punct af Albanerbjerget, hvor der ligger et Kloster. Atter en deilig Udsigt, som sønderpaa hindredes af en Række deilige Skyer der hang om en lavere Top med smaae •138• løsrevne, letsvævende Partier, der strakte sig ud over Sletten, et ganske naturligt, men høist interessant Syn. Jeg fik saaledes ikke at see Forbjerget Monte Felice nede ved Terracina, som ellers skal kunne sees herfra. Vi saa Albaner- og Nemi-Sørne, disse to deilige Kratere, forvandlede nu til yndige Søer. Vi rede ned til Nemi, rundt om Søen til Genzano, derfra [overstreget: til] [gjennem] Arizia til Albano. De vidunderlig deilige Mennesker, vi i disse 4 Byer saae vare nær ved at fordunkle Indtrykkene fra Civitella, hvis Beboere, ved deres simplere Klædning og landligere Udtryk dog endnu hævde deres Plads hos mig som de Skjønneste, jeg nogensteds saae. Dog gaar det med Mennesker, som med Naturen, jeg kan godt taale at tænke paa Hjemmet, og mens jeg studser ved Træk, som minder om antike Hoveder, savner jeg dog Nordens stille tungsindige Sværmeri, som jeg hjemme saa tit og saa yndigt saae det i mangt et qvindeligt Øie. Da det var Søndag, vare alle Mennesker i nette Dragter paa Gaden og i det deilige Veir bidrog endnu til at forhøie Indtrykket af denne lille Reise, der vel maa kaldes •139• den skjønneste, jeg nogensinde har gjort; thi i to Dage at nyde saa Meget af Natur|en,| [overstreget: og] har jeg vel aldrig før gjort. Hvert Ansigt næsten var deiligt, hvilke Øine! hvilken Holdning! Gang! Forbindelsen af Hals og Hoved! og i Landskabet, hvilke Linier! Farver! Bjergformer! Middelhavet i den deilige, gule, straalende Solglands! Campagnen med sin stille Røgstøtter i rolig Høitidelighed! det var i Sandhed Søndag for Øiet, men Hjertet var i det vinterlige Norden.

Idag var jeg atter i Capella Sistina, og senere i Klosteret San Onofrio, hvor Tasso henlevede sine sidste 27 Dage, døde og ligger begravet. I en Hvælving i Kirken: 5 smukke Billeder af Pinturichio. I Bibliotheket en

Maske i Vox af Tasso og et egenhændigt Brev fra ham, samt nogle Smaating af hans Efterladenskaber. I en Gang en Madonna af Lionardo (???) i Fresco. En simpel, men kjøn Klostergaard, en Have med henrivende Udsigt over Rom med de fjerne Bjerge, og Resterne af Tassos Eg. I en Buegang tre smukke Frescobilleder af Domenichino. – Idag har [jeg] med Lindemann Frommels Hjælp ætset min lille Radering: en Moder med sit Barn i Ledebaand⁵. –

¹ Etatsråd Michael Kiaer Raffenberg (1802-1881).

² Sophie Frederikke Raffenberg, f. Hagerup (1806-1889).

³ Maleren Wilhelm Marstrand (1810-1873).

⁴ Lægen Nicolai Edvard Ravn (1815-1898).

⁵ Karl Madsen: Johan Thomas Lundbye 1818-1848, København 1949, nr. A 10. Lundbye modtog åbenbart hjælp fra den tyske maler og grafiker Karl Lindemann-Frommel (1819-1891).

Rom 1 December 1845.

I Lørdags Morges kjørte jeg med Nissen her, hans Kone, Marstrand, Nerdam anden Veigt og Ravn ind til Frascati. Vi besteg Alben, hvor det gamle Tusculum ligger; det var inderligt at see Grunden af en heel By med Amphitheatret og Gader, og aldeles herisende at betragte den herlige Udsigt. Latinerbyerne viste dem i det store skjede Veir saa meget sigligt, at vi alle vare i Alenrykkelse derover. Vi steg ned gennem Villa Tusculana og saa endnu i Himmelingen den smukke Udsigt over Campagnen fra Villa Aldobrandini. Næste Morgen, (jag var Lørdag) Aft. da flodt af os ved Solens Opgang ^{atter} ~~toppen~~ ned Villa Tusculana og frydede os ved at see d. første Straaler glide hen over Campagnen og belyste det herlige Rom, et Syn, jeg seent vil glemme! Da vi atter vare ned i Byen besteg vi alle 6 Aslen, og ned vi gennem den malerisk beliggende Pæds d. Pæds, over Stetten som kaldes Marmibals Leir, hvor Fri N. styrtede ned sit Arel, og til Toppen af Monte Cavo, det heriste Punkt af Albanerbyen, hvor der ligger et Kloster. Atter en herlig Udsigt, som sønderpaa hundredes af en Række herlige Skjæder der hang om en lavere Top med smaa

lissone, lissone. Parker, der strakte
 sig ind over Sletten, et ganske naturligt,
 men høist interessant Sigt. Ij sigt saaledes
 ikke at see Forbjergene Monte Felice, voder
 ved Terracina, som ellers skal kunde
 sees herfra. Vi saae Albaner- og Nemi-Seene,
 Sion to delige Kratere, forvandlede nu til
 jundige Søer. Vi voder ved til Nemi, rimst om
 Søen til Tivoli, derfra ^{hjemme} til Aricia til
 Albano. De vidunderlig delige Mennesker,
 i i disse 4 Byer saae vare mere end at for-
 smikle Indtrykkene fra Civitella, hvis Beho-
 ere, ved deres simple Klædning og land-
 ligere Medtugt dog end nu kunde deres Plads
 hos mig som de Hjemme, ij nogensteds saae.
 Jeg gaaer det med Mennesker, som med Natu-
 ren, ij kan godt taale at tænke paa Hjemmet,
 og mens ij staaer ved Trek, som minder om
 antike Klæder, saaner ij dog Nordens lille
 stungindige Hæder, som ij hjemme saet
 og saae jundigt saae det i mangt et jundigt
 Qv. da det var Søndag, vare alle Menne-
 sker i nette Dragter paa Gaden og i det delig-
 ste Viis bidrag endnu til at forheie Indtryk-
 ket af denne lille Reise, der vel mere kaldes

Den skønneste, og mægenst, har gjort; thi i
4. Dage at rejde, var Meget af Naturen, har
og vel aldrig før gjort. Møest Ansigt næsten var
deiligst, hvilke Biser! hvilken Klædning! Gang!
Festindelse af klæd og klæd! og i Landskabet,
hvilke Linier! Farver! Bjergformen! Midt
næst i det deilige, gule, straalende Solglands!
Landskabet med sine stille Fjeldstatter i rølig
klædning! Det var i Sandhed, Lørdag var
Det, men kjortet var i det i det i det i det.

Idag var i aften: Capella Sistina, og senere
i Klosteret San Onofrio, hvor Tasso henle-
de sine sidste 27 Dage, døde og ligger begravet.
Den klædning i Kirken: 5 smukke Billeder af
Pinturichio. I Biblioteket en Maske: Væg
af Tasso og et egenhændigt Brev fra ham, samt
enkle Småting af hans Efterladenskaber. Den
gang en Madonna af Leonardo (???) Fresco.
En singel, men hjøn Klostergaard, en Have
med henrivende Udsigt over Jern med de høje
Bjerge, og Festerne af Tassos Ege. Den Buegang
the smukke Frescobilleder af Domenichino. —
Idag har med Lindem am Frommels Hjælp etet min
lille Nædering: en Meder med sit Børn i Ledsbeard.